

A Múltunk Öröksége Alapítvány Tájékoztatója 2013/2 (31.)

MARTON JENŐ-DÍJASOK 2013-ban

A kuratórium éves feladatainak egyik legkedvesebb eseménye a Marton Jenő-díjak átadása a tanévzáró ünnepségen. Erre az idén június 15-én került sor, egy nappal Marton Jenő születésnapja előtt.

Sikerült megoldani, hogy mind a négy iskolában személyesen adjuk át a kitüntetést az arra méltó diáknak. Délelőtt 3, délután egy iskolában került sor a rendezvényre. Ehhez két autóra volt szükség, amiket Kalotay Gábor és Magócsi Zoltán biztosított. Köszönet illeti őket!

Kalotay Gábor Révész Györggyel már előző nap elindult azzal a céllal, hogy felkeressék ZAMÁRDIBAN az egykori Pest megyei úttörőtábor, amely jelenleg a Pest Megyei Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány tulajdonában van. A táborban bekapcsolódtak a Coca-Cola cég munkatársai által végzett önkéntes munkába, amelynek során faházakat festettek és a nyitott foglalkoztatót dekorálták mesejelenetekkel.

Másnap, 15-én korán reggel indultak tovább. Első célpont KESZTHELY volt, ahol a Csány-Szendrey ÁMK Belvárosi Tagiskolájában **Révész György** kuratóriumi elnök a tanévzáró keretében adta át a Marton Jenő-díjat és az azzal járó 25.000 Ft-os pénzjutalmat az iskola nevelőtestülete által javasolt SZABÓ ANNÁNAK.

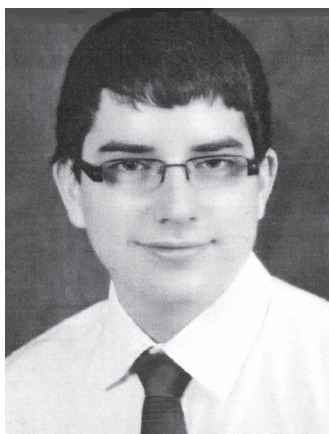

Szabó Anna, Keszthely

Anna 8 éven keresztül szinte minden területen kiemelkedő teljesítményt nyújtott. A tanulmányi versenyeken matematikából és informatikából megyei és országos szinten is a

legjobbakként szerepelt. Több éven keresztül részt vett az iskola művészeti csoportjának munkájában is. Rendszeresen szerepelt az iskolai és városi rendezvényeken, kulturális bemutatókon. Tagja volt az iskola kosárlabda csapatának. Anna igazi közösségi diák, akire mindig mindenben lehet számítani. A jelenlévők nagy tapssal köszöntötték.

Mivel a keszthelyi és sármelléki ünnepség szinte egy időben zajlott, **Kalotay Gábor**, a Felügyelőbizottság elnöke Keszthelyről azonnal továbbutazott SÁRMELLÉKRE, ahol nagyon kedvesen fogadták, és a hagyományosan megható ballagási ünnepség keretében adhatta át a Marton Jenő-díjat MOLNÁR MAXIMILIÁN végzős diáknak. Ő a sármelléki díjazottak közül első alkalommal nem szentgyörgyvári illetőségű tanuló.

Molnár Maximilián, Sármellék

Marton Jenő ugyanis nem Sármelléken, hanem Szentgyörgyváron tanított. Mióta azonban az ottani iskola a létszámcsökkenés miatt megszűnt, a szentgyörgyvári tanulók a sármelléki iskolába járnak. Az idén azonban az iskola nevelőtestülete nem talált a szentgyörgyvári tanulók között a díjra érdemeset, így sármellékit javasoltak a kitüntetésre. A kuratórium a javaslatot elfogadta.

Molnár Maximilián az elmúlt 8 tanévben mindig kimagasló tanulmányi eredményt ért el. Rendszeresen részt vett a tanulmányi versenyeken,

főleg matematikából, de más tárgyakból is szép eredményt ért el. A közösségért végzett munkája is példaértékű. A tanulás mellett a sportra is van ideje, a foci csapat kiváló tagja. A kitüntetéshez gratulálunk. Megtudtuk és elismerésre méltónak tartjuk, hogy az itteni diákok nemcsak Marton Jenő-díjban részesülhetnek, hanem az iskola egykori igazgatója, *Ferge József és felesége* által alapított Aranyszárny-díjban is. Kalotay Gábor a ballagási ünnepség után rövid megbeszélést folytatott Ferge Józseffel az együttműködés lehetőségeiről.

REZIBEN délelőtt került sor az ünnepségre. Alapítványunkat e sorok írója képviselte. A megszokott ünnepi hangulat és külsőség fogadta az érkezőket. Az értékelést követően került sor a jól végzett munka elismeréseként a könyvjutalmak átadására. Ezt követte a Marton Jenő-díj átadása, melyet ebben az évben CSERÉP MÁTÉ érdemelt ki.

Cserép Máté, Rezi

Máté egész iskolai pályafutását tekintve mindvégig példamutató volt magatartása, szorgalma, tanulmányi munkája, közösségi szerepvállalása. Kimagasló tanulmányi eredménye mellett kiváló teljesítményt nyújtott a képzőművészet, környezetvédelem és sport terén. Megyei angol nyelvű drámafesztiválon csapatban arany fokozatot szerzett. Az ünnepeltet nagy tapssal köszöntötték a kitüntetett diákok. *Molnár Zsuzsanna* intézményvezető és *Zubai Etelka* telephely-vezető befejezőként sok hasznos útravalóval látta el a búcsúzókat.

ZALAVÁRON délután 3 órakor volt az ünnepség, melyen szintén e sorok írója vett részt. Fegyelmezett diáksereg, ünnepi hangulat nagylétszámban megjelent sokaság várta az év utolsó rendezvényét. *Gecser Mária* igazgatónő évértékelője után került sor a jutalmazásokra. Nagyon sok tanuló részesült elismerésben. A nevelőtestület javaslata alapján az idén KOVÁCS BENCE részesült a Marton Jenő-díjban.

Kovács Bence, Zalavár

Bence 8 éven át jó magatartású, példás szorgalmú tanuló volt, akire mindenben lehetett számítani. Gyakori résztvevője a helyi és körzeti tanulmányi és sportversenyeknek, ahol többször is első helyezést ért el. Segíti a nevelők munkáját. Iskolai rendezvényeken, ünnepi műsorokban szívesen vállalt feladatot. Tagja a Dunántúli Szent Flórián Olimpiai Sport és Hagyományörző Önkéntes Tűzoltó Egyesületnek. Az egyesület ifjúsági csapában kiemelkedő eredményt ért el. Az elmúlt évben országos bajnoki első helyet szerzett, így csapatával az idén részt vesz a Franciaországban megrendezésre kerülő nemzetközi tűzoltó olimpián, ezzel nem csak az iskolát, a települést, de hazánkat is képviseli. Valamennyien büszkék lehetünk rá és gratulálunk. A kitüntetés átadása után meglepetésként a megyei Vöröskereszt képviselője elismerő oklevelet adott át az iskola igazgatójának a községi vöröskeresztes szervezet elnökeként végzett több éves eredményes munkájáért. Nagy tapssal köszöntötték őt is. Jelen volt a település vezetője, *Berkenyész István* polgármester úr is, aki mindig nagy szeretettel gondol vissza egykori tanárára, Marton Jenőre. Jó pihenést, kellemes nyarat kívánva búcsúztunk.

Magócsi Károlyné

Útközben

Bizony hosszú az út Budapesttől a Balaton délnyugati csücskéig, és ugyancsak korán kell kenni annak, aki a reggel 9 órakor kezdődő ballagásra időben oda akar érni Keszthelyre vagy Sármellékre. És akkor még a hazaút is...

Persze, ha már előző nap elindulnánk, és valahol félúton megaludnánk, már nem is kellene olyan korán kelni. Mondjuk, Zamárdiban...

Ketten vagyunk, *Kalotay Gábor*, alapítványunk felügyelőbizottságának elnöke, aki egykor nyolcadik osztályos gyömrői úttörőként maga is részt vett a tábor építésében, 1956 nyarán átadásában, majd ifiként, csapatvezetőként – több mint fél évszázada – többször is táborozott itt, valamint jómagam, aki viszont lassan negyed százada vagyok – „másodállásban” – a Pest Megyei Gyermek és Ifjúsági Alapítvány (PMGYIA) felügyelőbizottságának tagja.

Kalotay Gábor 57 évvel később a zamárdi táborban mesejelenetet fest a foglalkoztató falára. Alul az elkészült foglalkoztató látható.

A zamárdi tábor átadása 1956 nyarán. A képen megjelölt úttörő Kalotay Gábor,

Kun Livia, az egykori Pest Megyei Úttörőtábor ma működtető PMGYIA titkára szívesen fogad bennünket a nyüzsgő táborban, amelyet a mai napra Coca-Cola cég önkéntesei vették birtokba. Mindenfelé szobákat, kerti bútorokat festenek, csak a nyitott foglalkoztató környékén van némi tanácsstalanság: hogyan lehetne a falra vetíteni az oda festendő népmesei jelenetek sablonjait, mi hová kerüljön?

Magunk is gyorsan átvedlünk, és beállunk a művész brigádba, ahol szívesen fogadnak bennünket. Serényen, jókedvűen folyik a munka egész délután és ebéd után is. A foglalkoztató elkészült, mindenki a csodájára jár, fotózkodás, azután az önkéntesek haza indulnak. Négyen maradtunk, Livia, Takács Anikó (Pancsi), Gábor meg én. Befejezzük egy félbemaradt szoba festését, takarítunk, rendet csinálunk. Lassan ránk esteledik. Közben megérkeznek a másnap kezdődő szociális-karitatív tábor lakói.

Egy rövid nosztalgia-séta Gáborral a parton – „szinte fel sem lehet ismerni, annyira megváltozott itt minden...” – azután vissza a táborba, mert még munka vár ránk: agyagtallérokat szabunk, amelyeket Livia, aki a másnap kezdődő tábor vezetője, a tábori teljesítmények díjazására használ majd.

Éjfél is elmúlik, a tábor nehezen csendesedik el. Kora reggel viszont csak a madarak csicseregnek, s mi jókedvűen, elégedetten indulunk tovább Keszthelyre.

Révész György

Madarason jártunk

Még, hogy kicsi ez az ország! Kecskemétről indulva már a századik kilométert hagyjuk magunk mögött, és még mindig Bács-Kiskun megyében vagyunk. Még szerencse, hogy Pap Pista megyei elnök korábban – jobbára motorral – töviről-hegyire bejárta a megye minden települését, tanyáját (abból pedig van errefelé bőven), ráadásul szűkebb pátriája, Tázlár, az egykori Pró-nayfalva is majdnem útba esik, így nem csak magabiztosan vezet, de jó házigazda módjára kalauzol is. Időről időre Kató, a felesége is kiegészíti, hozzáteszi a maga történeteit. Akár két idegenvezető...

Szóval jó a társaság, s bár hosszú az út, beszélgetés közben hamar telik az idő. Csak Pista idegeskedik egy kicsit, nehogy elkéssünk, mert akkor oda a meglepetés! De már itt van a Madaras tábla, balra fordulunk, ez még köves út, de az újabb forduló után már földúton porolunk tovább, igaz, csak pár száz métert, mert a ritkás homoki erdő fái alatt csakhamar sátrakat pillantunk meg. Megérkeztünk a Robinson táborba.

Jóska (Gunity József, a tábor kitalálója, létrehozója, vezetője, gondnoka) már vár bennünket. Persze, nem is sejti, miről van szó, örül az érdeklődésnek, büszkén mutatja a kerítés tövében izmosodó csemetéket. „Csillebéréről hozott makkról neveltem” – mondja büszkén. Szerencsére Ginda Lászlóné, Joli mindent tökéletesen előkészített, így, míg mi a Gunity család legifjabb sarjával, Gergővel ismerkedünk, apukája, Gábor (maga is ífi) már sorakoztatja táborlakókat. A gyerekek kicsit csodálkoznak, kicsit korai még az ebédhez indulni, de fegyel-

mezetten gyülekeznek. Az időzítés fényesen sikerült, a meglepetés teljes. Dr. Szabó Imre alapítóval ketten adjuk át a **2013. évi Marton Jenő-emlékérmét**, melynek kitüntetettjei: **Gunity József és Gunity Józsefné**. Ebben a közegben mindenki ismeri a díjazottakat, meg aztán az ebédidő is közeleg, így rövidre szabjuk a méltatást. Gratulációk, fényképezés, irány az étterem.

A remek töltött káposzta után még maradt idő szétnézni a táborban, és egy kis beszélgetésre is.

mén pedig Pap Pistáék útravalóul tetemes mennyiségű sárgabarackkal láttak el, így aztán igencsak beesteledett, mire Imrével Budapestre értünk.

Az igazsághoz tartozik, hogy eredetileg a tanévzárón szerettük volna átadni a Marton Jenő-emlékérmét a Gunity házaspárnak, de nem kaptunk rá lehetőséget (bár a madarasi iskola igazgatónője maga is nagyra becsüli a kitüntetettek munkáját). Ez ugyan sajnálatos, de most már nyilvánvaló: jobb volt így. Barátok, tisztelők között, a robinsonok előtt, méltó környezetben, bár nem ünnepelő ruhában, de ünnepi hangulatban adhattuk át az elismerést.

Révész György

Után egy rövid félóra Gindáék (a helyi „kapcsolat” – Gindáné Joli oroszlan-részt vállalt a konspiratív előkészítésben) kedves vendégszeretetét élveztük. Hazafelé már nem siettünk annyira, Soltvadkerten még fagyaltotztunk is, Kecse-

A Marton Jenő-emlékérem 2013. évi kitüntetettjei: Gunity József és Gunity Józsefné (Marosi Ibolya)

Gunity József a bácsalmási nevelőotthon gyermekfelügyelőjeként kezdte pedagógiai pályáját, majd Katymáron, ezt követően Madarason tanítóként folytatta. Ibolya is tanítónőként dolgozott először Bácsborsodon, majd Madarason, pályájuk – és egész életük – itt kapcsolódott elválaszthatatlanul egymáshoz. Jóska csapatvezető-helyettes lett a Petőfi Sándor Úttörőcsapatban, majd a Bács-Kiskun megyei úttörőelnökség tagja. A rendszerváltás előtt a megyei és a járási elnökség biztatására alakította meg a kor követelményeinek megfelelő, rugalmasabban működő, a természet- és környezetvédelemre „szakosodott” Robinson Úttörőcsapatot.

A rendszerváltás után egyre nehezebbé vált a helyzetük. Amikor a gyerekekkel végimentek az utcán, azt mondták, hogy „...mennek a kómenista csökevények a főmajommal...” Volt olyan korábbi ifjűk, akinek – amikor pedagógusnak jelentkezett – azt mondták, felveszik, ha a kommunistákkal megszakít minden kapcsolatot. Aki ezt mondta, előtte évekig maga is velük robinsonozott, utána kezét sem fogott. Korábban az iskolában tartották az összejöveteleket, az akkori igazgató viszont azt mondta, hogy menjenek a művelődési házba. A művelődési ház igazgatója pedig azt mondta: természetesen, 15000Ft a bérleti díj. Ettől kezdve éveken keresztül a saját lakásukon tartottak vetélkedőt, avatást, minden rendezvényt. Ibolya időnként palacsintát sütött, a gyerekek jól érezték magukat náluk.

Már az is elismerésre méltó, hogy ilyen körülmények között sikerült talpon maradni. Ebben persze jelentős szerepet játszott az is, hogy minden nehézség ellenére sokan támogatták tevékenységüket. Így sikerült létrehozni és apránként fejleszteni a Robinson táborát, ahová szinte mindenki visszatér, aki egyszer már volt itt (még Svédországból, Németországból, Törökországból, Svájcban is, ha a család közben oda költözött).

A robinsonok nyitottak, szeretettel fogadnak. Egy szülő azért hozta el a gyereket, mert tetszett neki a Robinson, a két testvére viszont cserkész, és lehet, hogy ő is el fog járni a cserkészekhez is. Nekünk ez nem probléma – mondja Gunity József.

Pedig egy időben szabályszerűan uszították ellenünk a helyi cserkészeket, sőt, „kémkedni” is jártak a tábor környékére – teszi hozzá. Mint az az ifi, aki egyszer azt mondta nekem: «Józsi bácsi, te baloldali vagy, én meg fideszes vagyok.» «Látod, ezt nem tudtam.» «Hát ezért járok ide. Mehetnék a cserkészekhez is, de én itt érzem jól magam.» – idéz egy emlékezetes beszélgetést. Azóta is velünk táborozik – teszi hozzá.

Persze, nem csak táboroznak: kirándulásokat, környezetvédelmi önjáratokat szerveznek, majális, kérekpáros vetélkedő, közös program rendőrökkel, határőrökkel, mentősökkel, karácsony, gyermeknap – ki tudná mindet elsorolni? És persze kétszer első helyezés a Víz Világnapja alkalmából rendezett vetélkedőn. Időközben – Robinson Grund Klub néven – csatlakoztak a *Grund Klubhálózathoz*. A következetes kitartás mellett nyilván a sikerek is hozzájárultak ahhoz, hogy az utóbbi években kedvezőbb légkörben

dolgozhatnak, és az iskola jelenlegi igazgatója is méltányolja eredményeiket.

Alapítványunk a Marton Jenő-emlékéremmel ismeri el Ibolya és Jóska áldozatos munkáját, bízva abban, hogy a korábbi kitüntetésekkel együtt (Ibolya: KISZ KB Dicsérő Oklevél, MÚSZ Dicsérő Oklevél, Kiváló Úttörővezető, Miniszteri Dicséret; Jóska: MÚSZ Dicsérő Oklevél, Kiváló Úttörővezető, Úttörővezető Erdemérem, Gyermekekért Díj, Eötvös József Emlékérem) ez is erőt ad a további helytálláshoz, és azt kívánjuk, hogy még sokáig vezessék sikerre a robinsonokat.

Révész György

Kitüntetések, elismerések

Vasvári Diploma

A Magyar Pedagógiai Mozgalompedagógiai Szakosztálya minden évben Vasvári Diplomát adományoz a magyar gyermekek és fiatalok körében több évtizeden át kifejtett áldozatos nevelőmunka elismeréséül. 2013-ban Donáth László és Váradi István kapták az elismerést.

Rendhagyó döntést hozott a Magyar Pedagógiai Társaság Mozgalompedagógiai Szakosztálya, amikor a *Vasvári Diplomát Donáth Lászlónak* ítélte. Rendhagyó, hiszen a díjazott „szakmája szerint” nem pedagógus. De vajon tehet-e egyebet a lelkek pásztora, mint, hogy rá bízott lelkeket – fiatalokat és időseket – gondozza, ez esetben immár negyed százada a csillaghegyi evangélikus gyülekezetben. S ki vitathatná, hogy a gyerekeknek, fiataloknak mindenkinél nagyobb szükségük van e gondozásra, iránymutatásra, vezetésre, s hogy ebben a gyülekezetben számíthatnak is segítségre? S

közülük is a még inkább rászorulóknak, a magukra hagyottak számára hozta létre az egyház-közösség – ismét csak Donáth László tevé-

keny közreműködésével – a *SION Nevelőszülő Hálózatot*.

Rendhagyó a díj odaítélése azért is, mert Donáth László nem a hagyományos értelemben vett gyermekszervezeti környezetben tevékenykedik. Ám jól tudjuk, hogy nem a mozgalom, nem a szervezet a lényeg, hanem a közösség, amelyben az összetartozás élménye az egymás megértésének és segítésének szándékával párosul. Donáth László személyisége nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a csillaghegyi gyülekezetben ilyen ifjúsági közösség alakult ki.

Általánosságban is elmondható, hogy tevékenységének meghatározó eleme, szervező ereje a közösség teremtése és éltetése, amelynek csak egy szelete – bár igen fontos szelete – az ifjúsági munka. E mellett persze kimagasló politikai, közirói, karitatív tevékenysége is.

Meggyőződésünk, hogy helyesen döntöttünk, amikor a 2013. évi Vasvári Diplomát Donáth Lászlónak ítéltük, és most azzal a kívánsággal nyújtjuk át, hogy legyen ereje és elhivatottsága tovább folytatni ezt a tevékenységet (is), hiszen – Babits-Jónás szavaival élve: „nincs mód nem menni ahova te küldtél”.

(Elhangzott 2013. május 19-én, Pünkösdi vasárnapján a csillaghegyi evangélikus templomban.)

Április 6-án, a Garabonciás Együttes 25. születésnapja alkalmából rendezett előadás keretében vehette át a Mozgalmopedagógiai Szakosztály által adományozott Vasvári Diplomát Váradi István, az együttes alapítója.

Váradi István nem volt pedagógus, de kiváló pedagógiai érzékeléssel rendelkezett. Műszaki ember volt, aki a hazai számítástechnikai kultúra fejlesztésében is ért el eredményeket. A gyerekek amatőr művészeti tevékenysége és az úttörőmozgalom iránti elkötelezettsége önkéntesként segítette el az 1957 után élénkülő, színesedő mozgalomban a József Attila Regőscsapatig, majd ennek utódjáig a Központi Úttörőegyettséig. A tánc, ének, hangszeres zene és színjáték, versmondás sajátos ötvözetét teremtette meg korai munkáiban is. Ez kiteljesedett, gazdag pedagógiai munkával telítődött, amikor az Úttörőegyettes a „nagy testvér” elegáns infrastruktúrájával, a központi KISZ együttesrel „bútorozott” össze a Rottenbiller utcában. Legendás táborozások, szerepjátzó akadályversenyek, az ifi-lét organikus harmonizálása az együttes művészeti tevékenységgel, finomra hangolt közösségi szerkezet – ez jellemezte az együttest.

Váradi küzdő gyermekjogvédő is volt ekkor. A „nagyok” árnyékában mindig kiharcolta a gyerekek jussát. Eközben az Úttörővezető c. lap műsorrovátát szerkesztette, dalszövegeket írt. Részt vett a csillebérci művészeti táborok korszakalkotó innovációjában. Ki ne emlékezne Phutkoszra, az 1983. évi ögörög szaktábor sztratégoszára?... Az együttes „gyermekei” számára működteti lakásán a Rozmár klubot, az „unokák” pedig a Tücsök Klubban jönnek össze rendszeresen. Dinastiák nőnek ki keze alól. Gyermekjogokat képviselt a Gyermekérdekek Magyarországi Fóruma társelnökeként is. Részt vett a Magyar Drámapedagógiai Társaság megalapításában, drámapedagógiai írásokat publikált, tanfolyamokat vezetett, előadásokat tartott.

Új pályát jelentett – az éppen negyedszázada – a Ferencvárosban életre hívott Garabonciás történelmi társastánc együttes. A díszpolgári

címmel is elismert munka itt új, alkotóművészi dimenziókkal gazdagodott, megannyi – a mai jubileumi gálán látható – táncjáték ötletgazdája, alkotó tervezője. A gyermekszabadidő és iskolai világ mai körülményei közepette egy ekkora létszámú és határfokú, nemzetközileg is jegyzett alkotó gyerekközösség egyben tartása maga is teljesítmény. Jó szemmel válogatta ki és nevelte alkotótársait.

Váradi István nem „egyszerű eset”. Dohog, zsörtölődik, mert csak a tökéleteset tudja elfogadni. Maximumot követel mindenkitől: munkatársaitól, a gyerekektől, a segítőtől, az együttműködőktől.

Gratulálunk, egyúttal kívánunk a jelenleginél jobb egészséget és sok erőt, hogy minél tovább zsörtölődhessen, követeljen.

(Elhangzott 2013. április 6-án a Ferencvárosi Művelődési Központban, a Garabonciás Együttes negyedszázados jubileumán)

Gratulálunk

Dr. Székely Lajos pszichológus professzornak, volt cserkészosztályvezetőnek, pártolónknak.

Lajos bácsi július 23-án töltötte be 90. évét, és a

Helytállásért kitüntetésben részesült augusztus 4-én.

1944-ben zsidó gyerekeket bújtató társaival a deportálás elől a főti Károlyi kastélyban, a Svéd Vöröskereszt Gyermekotthonában. Számukra cserkészcsapatot szervezett, amelyben kivándorlásukig tevékenykedtek. A Cserkészfiúk Szövetségének egyik vezetője volt, majd annak megszűntetése után első között alakított úttörőcsapatot Pest megyében, Fóton. Később az Országos Nevelési Tanács tagjaként a Táborozási Szakbizottságban dolgozott.

Örömkre szolgál, hogy Professzor úr alapítványunk gyűjteményének adományozta egykori cserkész- és úttörő dokumentumait. Köszönjük szépen!

(Sz.I.)

M a g ó c s i Károlyné kuratóriumi tag kolléganőnknek, aki a 60. éves tanári oklevelének gyémánt diplomáját vette át az ELTE rektorától Budapesten, október 3-án.

Dr. Szabó Imre alapító társunknak, aki 50 éves tanári oklevelének arany diplomáját vette át a Szegedi Egyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Szegeden, szeptember 1-jén.

Karának dékánjától

KURATÓRIUMI ÜLÉS KECSKEMÉTEN

Tavasszal kedves meghívást kaptunk dr. Pap István barátunktól, hogy a nyári kuratóriumi ülésünket a szokásos zuglói összejövetelek helyett az ő kecskeméti házukban tartsuk meg.

Élve a lehetőséggel június 7-én – egy pénteki napon – a Nyugati pályaudvaron gyülekeztünk:

Révész György, dr. Szabó Imre, és a tagok: Magócsi Károlyné, Nagy Józsefné és Tóth József, Kalotay Gábor pedig Zuglóban csatlakozott hozzánk. A kényelmes vonatkozás közben úgy elmerültünk a különféle témák megbeszélésében, hogy észre se vettük: már meg is érkezünk a kecskeméti állomásra.

Itt várt bennünket Pap Pista és Szalkszentmártonból Kerner Erzsike a nagyfiával, Andrisl, így aztán két kocsira osztva suhantunk Pistáékhoz.

Minthogy már ebédre járt az idő, első „napirendünk” a baráti koccintások után a kerti filagória kemencéjében főtt töltöttkáposzta elfogyasztása volt. (Felséges étel!) A kulináris élvezetek után a kellemes lugas komoly tárgyalóteremmé vált, ahol részletesen megbeszéltük Alapítványunk tanév végi feladatait, pontosítva, hogy ki, hol, milyen rendezvényen képviseli majd alapítványunkat.

Ezek után újabb kellemes meglepetésben volt részünk: Pista barátunk előhozott egy testes dossziét, amelyben emlékiratai gyűlnek. Ezek az írások – híven Kuratóriumunk nevéhez – a Múltunk Örökségének egy érdekes szeletét őrzik, amelyekben egy kiskunsági gyerek idézi fel küzdelmes, szép életútját. Ebben a hiteles, dokumentum-jellegű munkában aktív segítséget nyújt kedves felesége, Kató asszony is, aki maga is hasonlóan sikeres pedagógiai évtizedekkel büszkélkedhet. Ő adta a készülő emlékiratoknak az alábbi igen találó nevet:

„A jó Pap holtig tanul...”

A felolvasott részletekből mi is tanultunk: jobban megismertük írójukat – aki nem egy dicsekvő ember! – és a kiskun emberek gerinces helytállását is. Több írás szinte azonnali publikálást érdemelne közérdekű jellege miatt is...

Az írásos emlékezés után következtek a képek: a vaskos albumokban megőrzött családi és közösségi események tanúi, amelyeket szintén érdeklődéssel lapozgattunk. Ezért a tömény élménysorozatért, amelyben ott a lugasban eltöltött órák során ré-

szesültünk, érdemes volt elvonatozni a „hírös város” híres emberéhez... Ezúton is köszönjük a Pap-házaspárnak a meghívást és a kedves, baráti vendéglátást!

Dr. Tóth József

Veszteségeink

Kárpáti Györgyné (1927-2013)

K a t o n a
Kornélia Haj-
nalka 1946.
június 7-én
szerzett tanítói
diplomát a bu-
dapesti Ranol-
der r.kat.
Népiskolai
Tanítóképző
Intézetben.

Első munkahelye Békés megyében, Dombiratoson volt 1947-ben. Az iskola igazgatója Kárpáti György, akivel 1951-ben házasságot kötött. Áthelyezéssel Vésztőre, majd Pilisre kerültek. 1956. december 1-től a vécseői 1. Sz. Ált. Iskolában folytatják munkájukat. Nellike ekkor lett az úttörőcsapat vezetője, melyet 10 éven át irányított. Nagyon jó kapcsolatot alakított ki a szülőkkel, akikre mindenben számíthatott. Nagy segítséget kapott férjétől is, akit közben kineveztek Pest megyében testnevelés szakos vezető szakfelügyelőnek

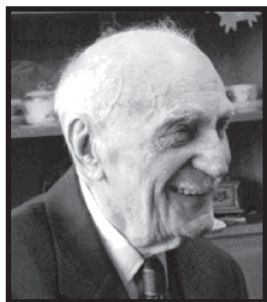
Nellike 1971-ben igazgatóhelyettes, majd 1979 novemberétől az iskola igazgatója egészen 1983-ban bekövetkezett nyugdíjazásáig. Nyugdíjas-ként még több mint 10 évet dolgozott volt iskolájában napközis nevelőként. Munkáját több mozgalmi és állami kitüntetéssel ismerték el.

Rövid pihenő után ismét munkába áll. A XVIII. kerületi Eötvös Loránd Ált. Iskolában egy napközis csoportot vezet 1997 augusztusától 2001-ig. Férje 1998-ban bekövetkezett hirtelen halála nagyon megviselte. Nehezen tudta feldolgozni, hogy egyedül maradt. A testvéri szeretet segítette át e nehéz időszakon, öccse és családja mindenben támogatta őt, de néhány éve öccse is elhunyt. Az utóbbi időben sokat betegeskedett, több műtéten esett át, kórházba került, ahol június 24-én elhunyt.

Drága Nellyke! Köszönjük, hogy támogattad Alapítványunkat. Nyugodj békében férjed mellett. Emléked szeretettel megőrizzük!

Magócsi Károlyné

Gergely Péter (1918-2013)

Megkésve érkezett hozzánk a szomorú hír: áprilisban elhunyt Gergely Péter Apáczai-díjas pedagógus volt Pest megyei matematika-fizika szakos vezető szakfelügyelő.

Dr. Fábry Mihály, volt megyei szakfelügyelő így búcsúzott tőle temetésén:

„Gergely Péter – sokak szeretett Péter bácsija – a felvidéki Rétén született. Tanulmányait Pozsonyban és Komáromban végezte. Pedagógus munkásságát 1940-ben a felvidéki Patonyréten, tanyasi iskolában kezdte. A II. Világháború után Csehszlovákiában kialakult súlyos magyarellenes helyzetben, nem tagadva meg magyarságát, kényszerűen el kellett hagynia szülőföldjét. Reményik Sándor, erdélyi költő szavaival: „A sors kiáltott: válasszatok hát, A szülőföldet-e vagy a hazát”.

Ő a hazát választotta, és 1946 szeptemberétől Gödöllőre költözött, ahol a református egyház iskolájában tanítói és kántorhelyettesi állást kapott, szolgálati lakással együtt. Szülőföldjéhez és ottani rokonaihoz, barátaihoz azonban mindig meleg szeretettel ragaszkodott.

1946 decemberében házasságot kötött Csekes Katalin kertészmérnökkel, gimnáziumi tanárnővel. Együtt boldog házasságban több, mint hatvanhat éven keresztül, Gödöllőn éltek. Házasságukból két gyermekük született, akik hét hónakkal és tíz dédunokával ajándékozták meg őket. Lánya, unokája szüleit követték a pedagóguspályán.

Gergely Péter született pedagógus volt, szenvedélyesen szeretett tanítani. Rendkívüli népszerűségnek örvendett városunkban, ahol sok-sok éven át, több száz diák tanára volt.

...

Tudományos munkaterülete a fizikatanítás és a tanulói kísérletek módszertani kérdései voltak. Ebben a témakörben három könyve jelent meg, és több mint hatvan cikket publikált a Fizika Tanítása és a Fizikai Szemle folyóiratokban. Gyakran szerepelt az egykori Iskola TV adásaiban. Előadó-

ként rendszeres vendége volt a magyar és a szlovákiai magyar oktatási fórumoknak.

Munkásságát a legmagasabb pedagógiai kitüntetésekkel jutalmazták. Apáczai Csere János-díjat, Kiváló Tanár kitüntetést, Arany János Pedagógiai Díjat, Beke Manó Matematikai Díjat, Mikola Sándor Fizikai Díjat kapott. Megkapta Gödöllő Város Gyermekéért és Ifjúságáért Díjat, valamint a Teleki Pál Emlékérmét.

Szakmai munkája mellett mindig szívesen vállalt társadalmi megbízatásokat. Tevékenyen vett részt Gödöllő pezsgő kulturális életében. Felügyelő bizottsági elnöke volt a Nyugdíjasok Egyesületének, alapító alelnöke a Teleki Pál Egyesületnek.

Gergely Péter nagyon szép kort ért meg jó fizikai és szellemi erőben, amely nem csak adottságainak, hanem munkájának is köszönhető. Gondozta kertjét, 93 évesen kerékpározott, sokat gyalogolt, autót vezetett. Rendszeresen olvasott, zoltárokat, verseket tanult és idézett.

A Teleki Pál Egyesület januári közgyűlésén még szép köszöntőt mondott, és hosszasan elbeszélgetett Teleki Gézával, Teleki Pál unokájával.

Halálával a pedagógus társadalom nagy alakja távozott el közülünk. Egy kerek, tiszta, szép élet fejeződött be, mely követendő példa a későbbi nemzedékek számára.”

Újra és újra viták keresztútjába kerül a szakfelügyeleti rendszer. Én szerencsés voltam, mert olyan szakfelügyelőim voltak, akik nem a hibát keresték, hanem segíteni akartak, értékes, hasznos tanácsokat adtak. Gergely Péter is közéjük tartozott, évtizedek múltán is hálás vagyok neki ezért. Most búcsúzunk, emlékét megőrizzük. Nyugodj békében, Péter bácsi!

Révész György

Várad István (1935-2013)

Fájdalmas veszteség érte a magyar gyermekkultúrát: hosszú szenvedés után 78 éves korában elhunyt Várad István, az egykori Úttörőegyüttes, majd később a Garabonciás Együttes megálmodója, létrehozója és vezetője. Tevékenységét a 2013. évi Vasvári Diploma átadásakor méltattuk. (A sors fintora, hogy ezt Tájékoztatónk jelenlegi számában olvashatjuk.)

Súlyos betegsége ellenére is tele volt tervekkel, egyéb mellett szeretne volna megszervezni az 1983-as csillebérci görög tábor harmincéves találkozóját, de erre már nem jutott ereje.

Búcsúzunk, Pista barátunk, nyugodj békében! Megőrizzük azokat a kincseket, amelyeket ránk hagytál.

Révész György

Tisztelt Támogatóink, Kedves Olvasóink!

Hálás szívvel fogadjuk évről évre az 1%-os felajánlásokat és a csekken, átutalásokkal érkező támogatásokat, közöttük az esetenként érkező igen nagy összegű adományokat. Tisztában vagyunk azzal is, hogy a gyakran igen szerény nyugdíjak mellett még a csekély összegű támogatás is áldozatot jelent. Ugyanakkor nem hallgathatjuk el: e támogatások évről évre csökkenő összege (lásd táblázat) egyre nehezebbé teszi vállalt feladataink teljesítését.

Miközben ismételten megköszönjük mindazok segítségét, akik ez évben is gondoltak ránk, kérjük azok támogatását is, akiknek ez módjukban áll, de eddig esetleg nem volt alkalmuk rá, vagy éppen elfelejtették. Ezen túlmenően nagy segítséget jelentene, ha családjuk, barátaik, ismerőseik körében nyernének meg további támogatókat közös ügyünknek, köztük olyan aktív munkaviszonnyal rendelkezőket, akik személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogathatnának bennünket. Számlaszámunk továbbra is:

K&H Bank, 10404027-00005766-00000002

	2009	2010	2011	2012	2013
Támogatás	218 500 Ft	145 300 Ft	132 300 Ft	190 800 Ft	101 000 Ft*
1%	188 172 Ft	92 771 Ft	136 163 Ft	68 326 Ft	26 603 Ft**
Összesen	406 672 Ft	238 071 Ft	268 463 Ft	259 126 Ft	127 603 Ft

* 2013.10.01-ig beérkezett

** Az APEH tájékoztatása szerint (az átutalás a közeljövőben várható)

Gombai talpasok a Cserhátban

Idén múlt negyven esztendeje, hogy 1973-ban útnak indultak az első úttörő vándortáborozó csoportok a Bakonyba és a Mecsekbe. A vándortáborozás az úttörőmozgalom történetének egyik legsikeresebb „vállalkozása” volt: a következő két évtizedben évente 25-30 útvonalon mintegy negyedmillióan keltek útra gyalog, csónakon vagy kerékpáron, hogy felfedezzék az országot. A kilencvenes évek közepére azonban az úttörőszövetség háttérbe szorulásával a vándortábori mozgalom is elerőtlenedett, majd szép csendben kimúlt.

Vagy mégsem? A gombai úttörőcsapat példája azt mutatja, hogy talán még nem veszett el minden...

Július 29. és augusztus 4. között került sor a Felfedező kalandtáborra, amely méltó volt nevéhez: a 25 részvevő felfedezte a keleti Cserhát kincseit, a palóc táj csodáit, és számos kalandban volt részünk. Persze, mindezt nem adták olcsón: embert próbáló hőségben tettük meg az összesen több mint 50 kilométernyi – egyébként szakaszonként nem túl hosszú és nem is túlságosan megerőltető – utat a Vanyarc – Ordaspuszta – Buják útvonalon, miközben felkerestük Szandavárt és a bujái várat is. A csoport dicséretére legyen mondva, hogy zokszó és panasz nélkül cipelték a hátizsákokat (volt, aki a teljes felszereléssel) a tikkasztó kánikulában. Különösen figyelemreméltó teljesítmény ez a legkisebbektől, akik megérdemlik, hogy fölkerüljön a nevük a dicsőségtáblára, hiszen Wasylkovicz Sebők még csak szeptemberben megy iskolába, Csordás Ágota az első, Lajti Regina pedig a második osztályt végezte az idén.

A hősie kintartás elnyerte méltó jutalmát: Vanyarcon megismerkedtünk a tojáspatkolás rejtelmével, és volt, aki maga is kipróbálhatta ezt a mesterséget, az első este pedig hangulatos tábortűzre került sor. Megismerkedtünk a település történetével, és megtudtuk, hogyan készül a haluska (sajnos, csak elméletben, pedig szívesen meg is kóstoltuk volna), és kipróbálhattuk a könyvtár mellett berendezett konditerem eszközeit is. Felkerestük a tájházat, ahol megcsodálhattuk a régi bútordarabokat, népviseletbe öl-

tözött babákat, és néhányan fel is próbáltak egy-egy – ma már ritkaságnak számító – ruhadarabot. (Köszönjük Ferenci Éva Mária tojáspatkolónak, Nedeliczky Teréz népművelőnek és Vravuska Józsefné Panni néninek a szíves és színes kalauzolását.) Kemény küzdelemben győzelmet arattunk a helyi Cigány Tűz tábor labdarúgó csapat ellen, és sor került az első izgalmas számháborúra is.

Útban Ordaspusztára az utat néhányra benőtte a bozót, hogy két helyen is kisebb kerülőre kényszerültünk, de a béri Nagy-hegyről elénk tároló kilátás (Regina azt mondta, hogy „ilyen szépet még nem láttam”) és az Európában egyedülálló andezitömlés bőségesen kárpótolt a fáradságért.

Ordaspusztán a régi iskolában nem éppen ideális volt a szállás, de hamar úrrá lettünk a nehézségeken. Este szalonnát sütöttünk, majd még aznap éjjel tízen letették a bátorság próbát az igazán hátborzongató terepen. Másnap délelőtt akadályversenyre került sor, majd ebéd után megostromoltuk Szandavárat, ahol GPS segítségével sikerült megtalálni a ládákba rejtett kincset is. A vár alatt újabb izgalmas számháborúra került sor, így már jócskán esteledett, mire hazaértünk. Nagy szerencse, hogy Pizsi és Lali finom paprikás krumplival várta az éhező sereget.

Másnap, augusztus 2-án több helyen megdőlt az országos melegrekord, valószínűleg Ordaspuszta és Buják között is, amerre továbbhalad-

tunk utolsó szálláshelyünkre. Útközben megpihentünk Virágospusztán, megdézsmáltuk a szilvafákat Buják határában. A tartalékra szükség is volt, mert a szálláshelyről még mintegy másfél kilométert kellett gyalogolni a Cserhátgyöngye vendéglőig; az ebéd viszont kitűnő volt.

Délután divatbemutatóra került sor: minden lány beöltöztetett bujái népviseletbe, és természetesen zajos sikert arattak. Szerényen fogalmazva is azt kell mondanunk: gyönyörűek voltak!

E közben a fiúk már megtörték a főtt krumplit, így Piroska néni irányításával teljes gőzzel kezdődhetett a nudli készítés. Az már csak természetes, hogy a prézlis és a mákos nudli is az utolsó szemig elfogyott.

De még nem volt vége a napnak. Este felkerestük a helyi nyugdíjas klub helytörténeti gyűjteményét, ahol Piroska néni és nyugdíjas társai színes magyarázata közepette csodálhattuk meg a gyűjtemény kincseit, sőt, még énekeltek is nekünk.

Utolsó teljes napunkon (az eddigiekhez képest) rövid túrát tettünk a bujái várhoz, amelynek tövében sor került a táborozás utolsó számháborújára, ezúttal az ifik és a gyerekek között. Bár ezúttal az ifik nyertek, el kell ismerni, hogy a gyereksapat nem állt messze a győzelemtől.

Délután megnéztük a fél évszázadon keresztül Bujákon alkotó Kossuth díjas festő, Glatz Oszkár festményeiből rendezett kiállítást, valamint az ehhez kapcsolódó kisfilmeket, később vetélkedtünk, Pizsi vezetésével kulcsartót készítettünk, és még egy rövid vízipóló fesztiválra is volt idő. Nagy sikert aratott az ünnepi vacsora, mindenki degeszre ette magát pizzával, majonézes kukoricával, dinnyével, popcornnal, sütivel, majd hangulatos tábortűz mellett, nótázó zárta a búcsúestet.

Másnap, a hazaindulás előtt csomagolás és nagytakarítás után minden táborozó megkapta a jól megérdemelt próbaigazolást, Pécsi Richárd pedig, aki végig teljes hátizsákkal tette meg az utat, és közösségi munkája is kimagasló volt, díszoklevelet kapott. Hazafelé úton még betértünk a hatvani strandra, ahol mindenki lemoshatta az út porát, és elkölthette maradék pénzét. Augusztus negyedikén 16 órakor a gombai talpasok teljes létszámban, bár némileg elhasznált állapotban megérkeztek Gombára.

Révész György

A Múltunk Öröksége Alapítvány Tájékoztatója

Szerkesztő: dr. Szabó Imre

Felelős kiadó: A Múltunk Öröksége Alapítvány

Szerzők: Magócsi Károlyné, Révész György, dr. Szabó Imre, dr. Tóth József,

Nyomdai előkészítő: Révész György

Nyomás: Poremba Nyomda

Felelős vezető: Poremba Krisztián